

FIT FOR 55 PAKETAS IR ŽEMĖS ŪKIO SEKTORIUS

TIKSLAI, IŠŠŪKIAI IR GALIMYBĖS

***Diskusija dėl pasirengimo įgyvendinti 55 proc. tikslą
priemonių ("Fit for 55")
2021 m. lapkričio 15 d.***

PASTANGŲ PASIDALIJIMO REGLAMENTAS

- Didesnės PPR ambicijos emisijų mažinimui:
 - Naujas ES 2030 m. tikslas: -40 proc. lyginant su 2005 m.
 - **Naujas LT 2030 m. tikslas: -21 proc. lyginant su 2005 m.**
- Išlaikoma dabartinė PPR apimtis:
 - **Iki 2030 m. PPR apima žemės ūkio ne CO₂ emisijas** (pvz. su gyvulininkyste, trąšų naudojimu susijusios emisijos)
 - PPR sektoriai LT sudaro virš 70 proc. emisijų – iš jų apie 30 proc. žemės ūkis
 - Šalių narių **atskaitomybė** siekiant emisijų sumažinimo, bet **subsidiarumas** renkantis priemones įgyvendinti įsipareigojimus
- Nacionalinė klimato kaitos valdymo darbotvarkė iki 2030 m.:
 - **ŽŪ sektoriau tikslas: iki 2030 m. -11 proc. lyginant su 2005 m.**
 - Tikslai ir uždaviniai: trąšų naudojimo efektyvumas, mėšlo tvarkymas, biodujų gamyba

LULUCF: KAS SIŪLOMA?

ŽEMĖS NAUDOJIMO, ŽEMĖS NAUDOJIMO KEITIMO IR MIŠKININKYSTĖS REGLAMENTAS

2021-2025 m.

- Išlaikomas esamas LULUCF reguliavimas (*no debit* taisyklė)
- Išlieka 6,5 mln. tCO₂e kreditų lankstumo priemonė: po pusę 2021-2025 m. ir 2026-2030 m. periodams (po 3,25 mln. tCO₂e)

2026-2030 m.

- Bendras ES tikslas LULUCF sektoriui iki 2030 m. LULUCF sektoriuje absorbuoti 310 mln. tCO₂e
- Supaprastinamos LULUCF reguliavimo apskaitos taisyklės, griežtinamas ŠESD monitoringas
- Daugiau lankstumo dėl natūralių gamtinių trikdžių (naujas rezervas)

2031-2035 m.

- Nuo 2031 m. išplečiama LULUCF apimtis, **prijungiant žemės ūkio sektoriaus ne CO₂ emisijas**
- Iki 2035 m. sektorius turi pasiekti klimato ne utralumą ES lygiu
- Nuo 2036 m. veikia CO₂ absorbcijos sertifikavimo sistema, siekiant sugeneruoti dar daugiau absorbcijos

Kodėl 2035 m.?

LULUCF: KODĖL SIŪLOMA KEISTI REGLAMENTĄ?

Problemos, kurias siekiama spręsti peržiūrint reglamentą:

- **Mažėjantis LULUCF sektoriaus gebėjimas absorbuoti CO₂ iš atmosferos**
 - Emisijos iš organinių dirvožemių
- **Nepakankamas žemės sektoriaus integravimas klimato politikoje**
 - Atskiri žemės ūkio ir LULUCF sektoriai (skirtingi teisės aktai, bendro tikslo nebuvimas)
- **Įgyvendinimo iššūkiai**
 - Apskaita, stebėseną, ataskaitos

Ambicingesni LULUCF tikslai atneš įvairių naudų bioekonomikai, biologinei įvairovei, prisitaikymui prie klimato kaitos bei kurs paskatas naujiems verslo modeliams („anglies ūkininkavimui“), generuojantiems papildomas pajamas žemės savininkams

Naujas LULUCF reglamento pasiūlymas 2021 m. liepa

**Žemės sektorius neutralus klimatui 2035 m.
ES lygiu**

**Sąžininga, lanksti ir integruota klimato
politikos sistema žemės sektoriui**

**Supaprastintas VN planavimo ir tikslų
laikymosi valdymas**

Paskatų ūkininkams ir miškų savininkams užtikrinimas ir naujų verslo modelių kūrimas

Anglies ūkininkavimo iniciatyva
2021 m. gruodžio 14 d.

Anglies absorbavimo sertifikavimas
EK pasiūlymas 2022 m. IV ketv.

KLIMATUI NEUTRALUS ŽEMĖS SEKTORIUS IKI 2035 M.

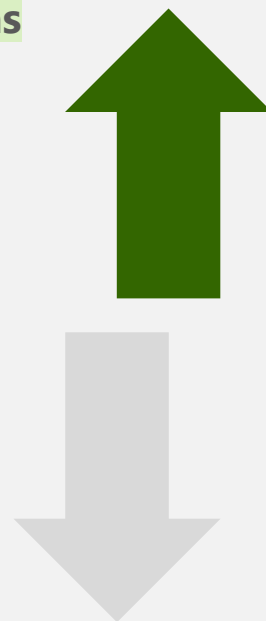
Šio tikslo planuojama siekti dviem kryptimis:

▪ Didinant LULUCF sektoriaus anglies absorbcijas

- Tvarus dirvožemio naudojimas
- Įmiškinimas, miškų atkūrimas, tvarus miškų valdymas
- Agromiškininkystė
- Šlapynių/durpžemių atkūrimas
- Anglies užrakinimas produktuose

▪ Mažinant žemės ūkio sektoriaus emisijas

- Tikslusis ūkininkavimas
- Efektyvesnis trąšų naudojimas
- Biodujos ir efektyvesnis mėšlo tvarkymas
- Pašarų priedai ir naujos veislės

**ŽŪ ir
miškininkystės
dekarbonizavimo
darbo grupė:
priemonių peržiūra
ir pasiūlymai**

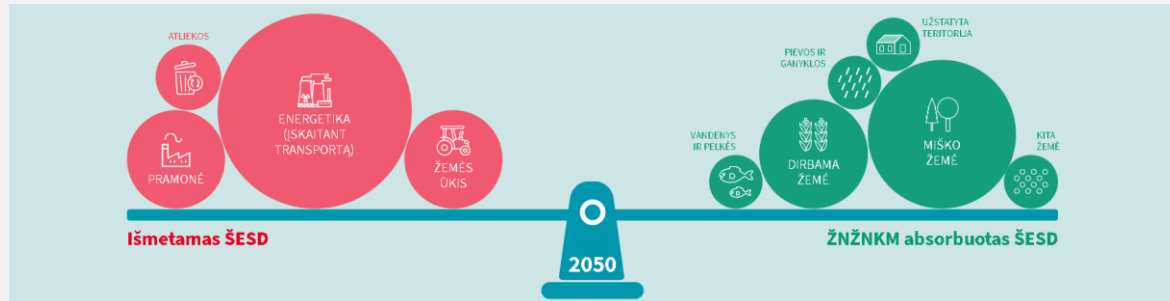
**iki 2025 m.
sukurta ir pradėta
taikyti ŠESD
apskaitos sistema
ūkių lygiu**

ANGLIES ŪKININKAVIMAS (*CARBON FARMING*)

- Kas yra *carbon farming*?
 - **Klimatui draugiškesnių dirvožemio ir miškų naudojimo praktikų pasirinkimas IR**
 - **Atlyginimas už papildomai absorbuotas anglies tonas (EUR už toną)**
 - Durpžemių atkūrimo priemonės, dirvožemio priemonės, agromiškininkystė
 - Finansavimas: privačios ir viešosios lėšos
 - Bendros taisyklės ir skaidrumas = aukštos kokybės anglies kreditai
 - EK komunikatas dėl anglies ūkininkavimo iniciatyvos – 2021 m. gruodžio 14 d.

LULUCF: KYLANTYS KLAUSIMAI

- Dėl žemės ūkio sektoriaus ne CO₂ dalies prijungimo prie LULUCF sektoriaus ir ES lygiu klimato neutralumo tikslo iki 2035 m. pasiekimo – **siūloma atlikti poveikio vertinimas atskirų VN lygmeniu**
- Kaip 2035 m. ES lygiu klimato neutralumo tikslas žemės sektoriuje bus padalintas tarp VN?
- Sąsajos su BŽŪP Strateginiu planu 2023-2027 m.?
- NEKS atnaujinimas iki 2024 m.?
- Finansavimo šaltiniai sektoriaus transformacijai?

ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ ENERGIJOS DIREKTYVA

- Pasiūlyme dėl Atsinaujinančių išteklių energijos direktyvos numatoma dar labiau padidinti ES tikslą iki 2030 m. atsinaujinančios energijos srityje nuo dabartinio 32% iki bent 40%
- Siekiant valdyti netvarią atsinaujinančių energijos šaltinių gamybą, siūlomi griežtesni biomasės naudojimo tvarumo kriterijai, taip pat bus ribojamas biomasės naudojimas, kuri gaunama iš biologinės įvairovės atžvilgiu svarbių miškų, durpynų ir pelkių

ENERGIJOS MOKESČIŲ DIREKTYVA

- EK siūlo, kad atsižvelgiant į indeksuotus minimalius akcizų tarifų dydžius nuo 2023 m., Lietuvoje turėtų didėti beveik visi šiuo metu taikomi akcizų tarifai, išskyrus benzinui, suskystintoms naftos dujoms, gazoliams, naudojamiems žemės ūkyje, žibalui kaip šildymui skirto kuro, elektros energijai, naudojami ne verslo reikmėms, akcizų tarifai

